

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/87/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6218202197
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6218202197.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Jany Haluškovovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcu: D. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. P. utca 2, XXXX T., E., zastúpený Mgr. Andreou Legényovou, advokátkou so sídlom Komenského 3, 990 01 Veľký Krtíš, proti žalovanému: O. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX P. XXX, zastúpený D.. Denisou Veselou, advokátkou so sídlom Mierová 1, 990 01 Veľký Krtíš, o určenie vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 12C/22/2018-139 zo dňa 15.01.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v druhom, treťom a štvrtom výroku z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu v r a c i a na nové konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom zamietol návrh na zastavenie konania pre prekážku konania - litispendentie (prvý výrok); určil, že žalobca je výlučným vlastníkom osobného automobilu Q. Y., R.: R L.: VK XXX CB (druhý výrok); žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu (tretí výrok); žalovanému uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania vo výške 19,92 Eur za náhradu svedočného (štvrtý výrok); štátu nepriznal právo na náhradu trov konania vo výške 65,35 Eur za vyplatenie tlmočného (piaty výrok) a svedkovi E. T., nar. XX.XX.XXXX a I. V., nar. XX.XX.XXXX nepriznal nárok na náhradu svedočného, pretože sa tohto nároku obaja vzdali (šiesty výrok).

Z jeho odôvodnenia vyplýva, že žalobca sa domáhal určenia výlučného vlastníctva k osobnému motorovému vozidlu Q. Y. R.: R L.: VK XXX CB (ďalej v texte aj „Z.“), ktoré mal zakúpiť 06.11.2017 v Nemeckej spolkovej republike za kúpnu cenu 6.850,- Eur a po jeho dovezení na územie Slovenskej republiky odovzdať bez písomného splnomocnenia a bez akejkoľvek kúpnej zmluvy E. T. na sprostredkovanie predaja cestou jeho I. A. - autobazár J. E., s.r.o., ktorý tak urobil bez jeho vedomia a bez vyplatenia finančných prostriedkov, obdržaných za predaj od žalovaného.

Po vykonanom dokazovaní, vychádzajúc z ustanovenia §123, §37 ods. 1, 2, §39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte aj „OZ“), §159 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj „C.s.p.“) a článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, súd prvej inštancie konštatoval neexistenciu prekážky veci začatej, pretože na súde neprebíha iné konanie o určenie vlastníckeho práva k spornému motorovému vozidlu medzi tými istými sporovými stranami; trestné konanie, vedené orgánmi činnými v trestnom konaní, Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Veľký Krtíš, odbor kriminálnej polície, M.:Z.-XX/VYS-VK-XXXX (ďalej aj len „OČTK“ vo všetkých gramatických tvaroch), v ktorom si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody, nie je súdnym konaním a je len v štádiu vyšetrovania (prípravného konania).

Vidiac naliehavý právny záujem žalobcu (§137 písm. c/ C.s.p.) na určovacej žalobe vzhľadom na §97 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého bol odkázaný OČTK na súdne konanie, považoval okresný súd žalobu za dôvodnú; žalobca preukázal, že vlastníctvo k OMV nadobudol na základe kúpnej zmluvy zo dňa 06.11.2017 za kúpnu cenu 6.850,-Eur, uzatvorenú s predávajúcim I. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXA, P., Nemecká spolková republika, konajúcim na základe plnej moci zo dňa 06.11.2017, ktorá mu

bola udelená vlastníčkou Z. F. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXXXX P., F. spolková republika, čo potvrdil aj svedok I. V.. Z. predal svedok E. T. kúpnu zmluvou zo dňa 09.11.2017, v ktorej vystupoval ako predajca - vlastník Z., resp. sprostredkovateľ žalovanému, ktorý však kúpnu zmluvu nepodpísal, ale predmetné Z. prevzal po vybavení listinných a finančných náležitostí (svedkom T. - zmeny na dopravnom inšpektoráte, kontrola originality, vyplatenie v hotovosti kúpnej ceny X.XXX,-Eur...) a užíval do doby, kým mu nebolo odňaté OČTK ako predmet trestného činu.

Na zmluvný vzťah z kúpnej zmluvy zo dňa 09.11.2017 aplikoval súd prvej inštancie ustanovenia Občianskeho zákonníka, pretože zmluvu uzatvorili fyzické osoby - nepodnikatelia; vychádzajúc z Nálezu Ústavného súdu SR I. ÚS 549/2015 z 16.03.2016 dospel k záveru, že žalovaný nemohol byť dobromyseľný pri nadobudnutí vlastníckeho práva k spornému Z.; v čase kúpy mal žalovaný k dispozícii osvedčenie o evidencii motorového vozidla, vydané v Nemeckej spoljkovej republike, z ktorého mal možnosť zistiť, že vlastníkom motorového vozidla je F. W., nar. 28.09.1976 a nie E. T., ktorý OMV predával a kúpnu zmluvu za predávajúceho podpísal. Žalovaný kúpnu zmluvu nepodpísal (nenadobudla preto platnosť a účinnosť), ale mal možnosť ísť si preveriť na dopravný inšpektorát, na základe akej zmluvy vlastne došlo k zápisu vozidla do evidencie; z evidencie vyplýva, že Z. je zapísané na základe kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2017, kde ako predávajúca je označená a podpísaná F. W., bytom C. XX, ako kupujúci je O. T., t.j. žalovaný.

Z výpovede E. T. pred OČTK vyplýva, že sám viackrát sfaľšoval podpisy na kúpnych zmluvách a urobil tak aj v tomto prípade; následne na základe plnej moci od žalovaného ako kupujúceho (zo dňa 30.10.2017) vybavil všetky potrebné úkony na zmeny v evidencii na dopravnom inšpektoráte a na Okresnom úrade pozemných komunikácií pre Z..

Kúpna zmluva zo dňa 08.11.2017 je absolútne neplatným právnym úkonom pre právnu nemožnosť plnenia v zmysle §37 ods. 2 OZ a rozpor so zákonom v zmysle §39 OZ. V súlade s §123 OZ je len vlastník oprávnený predmet vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a nakladať s ním, nikto iný s vecou uvedeným spôsobom nakladať nemôže, lebo k tomu zo zákona nie je oprávnený. Žalobca ako vlastník predmetného Z. udelil E. T. ústny súhlas na sprostredkovanie jeho predaja; písomné plnomocenstvo na uzavretie kúpnej zmluvy v jeho mene mu neudelil. Žalobca síce konal nedbalo, keď odovzdal Z. E. T. spolu s originálom osvedčenia o evidencii motorového vozidla, vydaného v Nemeckej spoljkovej republike, avšak zásada „nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má“ v zmysle Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 549/2015 o dobromyseľnosti nadobúdateľa, ktorá nebola ničím spochybnená, nemôže byť prelomená. Dobromyseľnosť žalovaného ako nadobúdateľa spochybnená bola, preto okresný súd určil, že výlučným vlastníkom Z. je žalobca.

O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa §255 ods. 1 C.s.p. a v plnom rozsahu v spore úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

O náhrade trov konania štátu vzhľadom na účasť tlmočníka z jazyka maďarského do jazyka slovenského a trov svedkov okresný súd rozhodol podľa §155 ods. 2 C.s.p. v spojení s čl. 4 ods. 1, 2 a §258 ods. 1 a 3 C.s.p..

2. Proti druhému, tretiemu a štvrtému výroku rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie podľa §365 ods. 1 písm. a), b), f), h) C.s.p. žalovaný, pretože okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, neboli splnené procesné podmienky, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne, žalovanému prizná voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu a žalobcovi uloží povinnosť nahradiť trovy štátu vo výške 19,92 Eur.

Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď žalobca mal v zmysle §97 ods. 1 Trestného poriadku podať žalobu o určenie vlastníckeho práva, v čom videl naliehavý právny záujem. Keďže žalobca si uplatňuje v trestnom konaní nárok na náhradu škody - kúpnu cenu motorového vozidla, mal možnosť podať žalobu na plnenie, preto naliehavý právny záujem v danom spore absentuje. Žalobca mal správne žalovať Krajské riaditeľstvo Policajného zboru Banská Bystrica ako subjekt s pasívnou vecnou legitímáciou o vydanie veci, kde otázku vlastníckeho práva mohol súd skúmať ako predbežnú otázku. Okresný súd pochybil, keď neumožnil stranám záverečné reči v zmysle §182 C.s.p.. V priebehu pojednávania zo dňa 20.12.2018 na otázku súdu, či majú návrhy na doplnenie dokazovania v tejto veci, právni zástupcovia zhodne uviedli, že iné návrhy na doplnenie dokazovania nemajú; na to okresný súd uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a odročil pojednávanie na termín 15.01.2019 za účelom vyhlásenia rozsudku vo veci. Upretie práva sporovej strany predniesť pred skončením dokazovania záverečnú reč predstavuje výrazný zásah do jej základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd a do princípu rovnosti strán v zmysle článku 6 ods. 1 C.s.p.. Žalovaný po predložení dokladov od Z. konateľom spoločnosti - autobazáru, ktoré boli vierohodné, mal za to, že postupoval s náležitou starostlivosťou a taktiež v dobrej viere, že uzavrel kúpnu zmluvu s vlastníkom motorového vozidla. Keďže E. T. preukázateľne disponoval s motorovým vozidlom a mal k nemu všetky príslušné originálne dokumenty, nemal žalovaný dôvod pochybovať o tom, či E. T. bol alebo nebol splnomocnený na predaj motorového vozidla, resp., či je jeho vlastníkom. Vlastníctvo žalobcu nevyplývalo zo žiadnych písomností.

V prípade hnutelných vecí sa kupujúci môže stať vlastníkom veci, aj keď nebola vo vlastníctve predávajúceho, a to v prípade, keď vlastníctvo huteľnej veci možno podľa zákona nadobudnúť od nevlastníka, t.j. ak je predávajúci oprávnený s takýmito vecami obchodovať (§446 Obchodného zákonníka) alebo ide osobu, ktorej vlastník zveril vec a kupujúci ju nadobudol dobromyseľne (§733 a nasl. OZ). Vzhľadom na všetky okolnosti prípadu žalovaný vynaložil bežnú opatrnosť, a pri posudzovaní dobromyseľnosti, resp. dobrej viery, sa nevyžaduje náležitá a odborná starostlivosť. Žalobca postupoval neopatrne a nezodpovedne; nemá žiadne písomné potvrdenie o odovzdaní motorového vozidla, prípadne zmluvu v písomnej forme, aké podmienky ohľadne sprostredkovania predaja boli dohodnuté.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny a dostatočne odôvodnený. Žalovaný nepreukázal ním tvrdenú dobromyseľnosť o nadobudnutí vlastníctva motorového vozidla. Žalovaný sa vo svojej výpovedi odvoláva na dobromyseľnosť, poukazuje na dôveru v autobazár, no sám uvádza, že autobazár na žiadnom dokumente ani na kúpnej zmluve, ktorá mu bola daná na podpis, nefiguroval. Nestotožnil sa s tvrdeným nedostatkom naliehavého právneho záujmu, pretože žaloba o určenie vlastníctva je jediným právnym prostriedkom, ktorý môže odstrániť spornosť vlastníctva k motorovému vozidlu, ku ktorému si po jeho zadržaní príslušným útvarom H. zboru Slovenskej republiky uplatnili vlastníctvo dva subjekty.

Tvrdenie žalovaného, že žalobca mal žalovať o vydanie veci útvar Policajného zboru Slovenskej republiky, ktorý zadržal motorové vozidlo, je nesprávne, pretože pasívne legitimovaným na podanie žaloby o vydanie veci (tzv. rei vindicatio) je ten subjekt, ktorý má vec v neoprávnenej držbe; útvar Policajného zboru motorové vozidlo zadržal v súlade so zákonom a preto je v jeho oprávnenej držbe.

Nestotožnil sa s námietkou žalovaného, že mu nebolo umožnené predniesť záverečnú reč, pretože strany boli vyzvané na to, aby sa vyjadrili ku skutkovej a právnej stránke veci, prípade navrhli ďalšie dôkazy. Žalovaný aj navrhol vykonať dôkazy, ktoré mu okresný súd zamietol. Z dikcie ustanovenia §182 C.s.p. (a contrario) vyplýva, že sudca nemá povinnosť dať priestor na záverečné reči, ak pojednávanie odročuje.

Tvrdenie, že žalobca by mal byť nedbalým vlastníkom, nie je pravdivé. Žalovaný v odvolaní klamlivo uvádza, že bol v domnienke, že automobil kupuje od autobazáru, pritom vo svojej výpovedi sám uviedol, že auto kupoval od pána T., ako od fyzickej osoby. Preto, ak žalovaný v odvolaní svoju dobromyseľnosť pri nadobudnutí motorového vozidla odvodzuje od toho, že automobil kupoval z autobazáru, zavádza súd. Žalovaný po preštudovaní dokladov k motorovému vozidlu, ktoré mu boli k dispozícii, mal možnosť zistiť, že E. T. nie je majiteľom motorového vozidla, a nemá právo na jeho predaj žalovanému bez písomného plnomocnenstva (§777 OZ). Z §777 OZ jednoznačne vyplýva, že E. T. na základe ústneho plnomocnenstva nemohol ako sprostredkovateľ previesť na tretiu osobu vlastnícke právo k motorovému vozidlu žalobcu.

Žalobca E. T. neodovzdal motorové vozidlo za účelom jeho predaja, ale za účelom sprostredkovania tohto predaja, čo je podstatný rozdiel. Prax medzi žalobcom a E. T. bola taká, že žalobca po sprostredkovaní sám uzavrel kúpnu zmluvu so záujemcom o kúpu motorového vozidla. V tomto prípade však E. T. žalobcu oklamal, sfaľšoval dokumenty, týkajúce sa prevodu motorového vozidla a previedol ho na žalovaného bez jeho vedomia a súhlasu. Žalovaným tvrdená dobromyseľnosť ostala len v rovine popretého a nepreukázaného tvrdenia. Nesúhlasil s tým, že by bol nedbalým vlastníkom, žalobca dôveroval E. T., pretože vždy pri sprostredkovaní predaja motorových vozidiel postupoval korektné a aj od svojich známych mal žalobca informácie, že je spoľahlivý. Žalobca nemôže za to, že v tomto prípade ho E. T. oklamal a previedol motorové vozidlo na žalovaného bez jeho vedomia. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaného zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi.

4. Žalovaný v replike uviedol, že pokiaľ mal autobazár E. T. v ponuke na predaj sporné OMV, a boli mu predložené originálne doklady k nemu, nemal dôvod pochybovať o oprávnenosti autobazáru predmetne auto predávať. Vlastnícke právo žalobcu nevyplývalo zo žiadnych písomností. Vzhľadom na okolnosti

prípade on vynaložil bežnú a primeranú opatrosť, aká sa vyžaduje pri posudzovaní dobromyseľnosti, resp. dobrej viery. Žalobca tvrdí, že nikdy neudelil E. T. písomné splnomocnenie na konanie v jeho mene, avšak preukázateľne vzhľadom na posudzovanie úmyslu pri úkonoch týchto účastníkov zveril vec E. T. za účelom sprostredkovania predaja OMV.

Naliehavý právny záujem je daný; OČTK nie sú oprávnené posudzovať vlastnícke právo k OMV. Žalovaný nemôže užívať OMV, ktoré kúpil, nemôže žiadať v trestnom konaní ani náhradu škody, lebo nie je v postavení poškodeného ako je žalobca, ale je v postavení svedka.

Nesúhlasil s tvrdením žalobcu o neodňatí práva na záverečné reči stranám sporu postupom súdu prvej inštancie: súd nevyzval strany sporu na záverečné reči v zmysle §182 C.s.p. a pojednávanie odročoval po ukončení dokazovania len za účelom vyhlásenia rozsudku v zmysle §219 ods.2 C.s.p..

Poukázal na svoje odvolanie, v ktorom uviedol všetky skutkové nezrovnalosti, ktoré vyplynuli z výpovede žalobcu a svedkov, vzájomne si odporujúcich (vycestovanie žalobcu do Nemecka v júni 2017 - novembri 2017, nevedomosť, od koho vlastne žalobca auto kupoval, odovzdanie Z. na predaj E. T. a rozporné tvrdenia o dohode o kúpnej cene, záujem žalobcu sám odpredať OMV a na druhej strane jeho tvrdenie, že auto mal predajť T. za odmenu, na výšku ktorej sa nedohodli, čo vyvrátil svedok I. V., ktorý tvrdil, že odmena bola dohodnutá na sumu 100 - 200 Eur). Práve žalobca bol nedbalý, keď odovzdal do bazáru OMV prostredníctvom tretích osôb a s bazárom nekomunikoval, nevyžiadal si žiadne potvrdenie o odovzdaní OMV, neuzavrel žiadnu zmluvu o sprostredkovaní predaja OMV, neudelil plnú moc a s OMV odovzdal všetky originálne doklady, k nemu patriace a nezaujímal sa o stav predaja OMV až do februára 2018. Svedok E. T. pred súdom uviedol, že žalobcu nepozná, nikdy ho nevidel, ani s ním nekomunikoval, OMV mu priviezol svedok S. V., ktorému odovzdal aj časť finančných prostriedkov z jeho predaja, čo žalobca nijako nerozporoval.

Aj keď svedok I. V. a jeho brat S. V. ako osoby, pomáhajúce žalobcovi s predajom Z., mali negatívnu skúsenosť s predajom áut cestou E. T., keď im vo viacerých prípadoch nevyplátil kúpnu cenu, resp. predal auto bez ich vedomia, doviezli sporné Z. k nemu. Žalobca na jednej strane tvrdil, že sa ohľadom OMV jednalo o prvú jeho spoluprácu s E. T., a na druhej strane, že medzi nimi existovala určitá prax, že žalobca po zabezpečení kupca E. T. kúpnu zmluvu uzavrel sám.

K týmto nezrovnalostiam sa žalobca nijako nevyjadril a súd prvej inštancie sa s nimi nijako nevysporiadal.

5. Žalobca sa k replike žalovaného už nevyjadril.

6. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný podľa §34 C.s.p., vec preskúmal v rozsahu určenom §380 ods. 1, 2 C.s.p., bez nariadenia pojednávania v zmysle §385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa §389 ods. 1 písm. b) C.s.p. z dôvodu §365 ods. 1 písm. b), h) C.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§391 ods. 1 C.s.p.).

7. V zmysle § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. Vychádzajúc z odvolacích námietok, krajský súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že správne okresný súd konštatoval existenciu naliehavého právneho záujmu; naliehavý právny záujem však nemožno v prejednanom spore vidieť „vzhľadom na §97 ods.1 Trestného zákona“, ako to uvádza okresný súd, ale vzhľadom na to, že žalobca inú možnosť, ako určiť vlastnícke právo k Z., než cestou súdu, nemá; ani žaloba na vydanie veci ani iná žaloba na plnenie nie je spôsobilá vyriešiť problém určenia vlastníckeho práva k spornému Z.. Žalobca sa cíti byť jeho vlastníkom, žalovaný tiež a navyše je zapísaný v evidencii motorových vozidiel dopravného inšpektorátu. Naliehavý právny záujem na podanej žalobe je daný.

9. Odhliadnuc od splnenia základnej procesnej náležitosti žaloby na určenie vlastníckeho práva, a teda nedôvodnosti tejto odvolacej námietky, je inak odvolanie v celom rozsahu a v každom bode dôvodné.

10. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že okresný súd vykonal dostatočné dokazovanie, avšak všetky vykonané dôkazy nenašli odozvu v odôvodnení jeho písomného vyhotovenia; nevysporiadal sa dostatočne s vykonanými dôkazmi tak, aby bolo jednoznačne zrejmé, na základe čoho dospel ku skutkovým záverom a právnenému posúdeniu veci, ako to urobil v prejednávanej veci; rozsudok súdu prvej inštancie je z tohto dôvodu nepreskúmateľný a v rozpore s §220 ods. 2 C.s.p..

Medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania patrí právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Rovnako sa k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyjadril Ústavný súd SR napr. aj v Náleze III. ÚS 119/03. Ústavný súd SR už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetnom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV.ÚS 115/03).

11. Odvolací súd je toho názoru, že odvolaním napadnutý rozsudok nespĺňa atribúty zásad spravodlivého konania; jeho odôvodnenie nezodpovedá ustanoveniu §220 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd okrem iného jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax a dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Okresný súd síce v bodoch 1 až 10 odôvodnenia preskúmaného rozsudku opisuje písomné podania v spise a výpovede strán sporu a svedkov, ale ani v konštatovanom skutkovom stave v bode 12, ani z bodov 22 až 23 nemožno zistiť logický myšlienkový pochod súdu prvej inštancie o tom, že vlastnícke právo k OMV svedčí práve žalobcovi. Naopak, pre neodstránenie rozporov v písomných podaniach a výpovediach žalobcu na pojednávaní dňa 20.12.2018, ako aj rozporov s výpoveďami svedkov E. T. a I. V. (S. V. nebol vypočutý), je jeho rozhodnutie nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Odvolacia námietka, v ktorej žalovaný konkretizoval tieto rozporov, je dôvodná.

13. Žalovaný namieta, žeby sa pri kúpe Z. správal nedbalo. Krajský súd s ním súhlasí. Z jeho výpovede na pojednávaní dňa 20.12.2008 vyplýva, že postupoval ako bežný spotrebiteľ, kupujúci použité motorové vozidlo cestou autobazáru; nespísanie zmluvy o sprostredkovaní nemožno hodnotiť ako nedbalé správanie vlastníka, ako to urobil okresný súd.

Zo spisu sa odvolaciemu súdu javí, že nemožno jednoznačne vyhodnotiť dobromyseľnosť žalobcu, a to jednak na základe výpovede samotného žalobcu, žalovaného, ale i svedkov, na základe zo spisu zistiteľného kontraktačného procesu medzi žalovaným a E. T., t.j. kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2017, spôsobu stanovenia a vyplatenia kúpnej ceny, zo vzájomnej časovej súvislosti jednotlivých úkonov E. T., ale aj žalovaného. Prvostupňový súd vôbec nevyhodnocoval výpoveď svedka E. T., konateľa A. autobazár - J. E. s.r.o., O.: XX XXX XXX, ktorý mal byť na základe trestného oznámenia žalobcu vypočúvaný Z. a priznať, že falšoval kúpne zmluvy pri predaji motorových vozidiel, a urobil tak aj v prejednávacom prípade, keď podpísal na kúpnej zmluve predávajúcu F. W., čo vyslovene uviedol ako svedok pred konajúcim súdom (viď čl. 125 PV).

Žalovaný, ktorý bez rozsiahlejších skúseností (auto cestou bazáru kupoval druhýkrát) kupoval cestou autobazáru auto pre svoju vlastnú potrebu a potreby svojej rodiny, nemal možnosť zistiť, že E. T. nepostupuje zákonne. Z výpovede žalovaného je zrejmé, že komunikoval len s E. T., jemu odovzdal finančné prostriedky ako kúpnu cenu, prevzal od neho Z. aj s dokladmi, absolvoval s Z. emisnú a technickú kontrolu; kúpnu zmluvu nepodpisoval len z dôvodu, že mu T. prisľúbil na Z. preleštiť poškrabaný zadný nárazník; Z. užíval 8 mesiacov, vykonal na ňom potrebné opravy a investoval do zhodnotenia jeho technického stavu.

14. V zmysle platnej právnej úpravy platí, že kúpnu zmluvou sa vlastnícke právo ku huteľnej veci sa nadobúda jej odovzdaním kupujúcemu (§133 a nasl., §588 a nasl. OZ); ku motorovému vozidlu sa nadobúda odovzdaním kľúčov, písomná kúpna zmluva sa nevyžaduje (§133 OZ, S dobromyseľnosť kupujúceho, ktorý nadobúda majetok od predávajúceho, sa posudzuje k okamihu uzavretia kúpnej zmluvy (§39 OZ - R XX/XXXX).

15. Z obsahu spisu v prejednávanej veci je zistiteľné, že E. T. ako konateľ autobazáru, bol osobou oprávnenou nakladať s Z. za účelom jeho predaja, resp. sprostredkovania predaja. Žalovaný, vychádzajúc z vedomosti, že Z. kupuje cestou autobazáru, vyplatil kúpnu cenu oproti prevzatiu kľúčov a dokladov od Z., sa právne akceptovateľným spôsobom správal ako vlastník, resp. nadobúdateľ vlastníctva k veci.

Na druhej strane žalobca, ktorý v F. kupoval Z. výlučne za účelom jeho ďalšieho predaja, s osobami, spolupracujúcimi pri predaji áut s E. T., resp. jeho autobazárom, nebol prítomný pri odovzdaní Z. E. T., a okolnosti uzatvorenia akejkoľvek vzájomnej dohody (sprostredkovateľskej, kúpnej zmluvy...) nie sú v spise okresným súdom bezpečne a jednoznačne ustálené. Súdom prvej inštancie bol vypočutý ako svedok I. V., v F. pri kupovaní auta však bol okrem iných osôb spolu so žalobcom S. V.; výpovede svedka V., svedka T. a žalobcu nevytvárajú ucelený obraz kontraktáčného procesu pri uzatváraní zmluvy ohľadom Z..

16. Okresný súd správne aplikoval na prejednávajúcu vec záver Nálezu Ústavného súdu I. ÚS 549/2015 zo dňa 16.03.2016 o nadobudnutí vecí - nehnuteľnosti - kúpou od nevlastníka, ale nesprávne ho vyložil v kontexte prejednávanej veci. Ochrana tretej osoby - kupujúceho, vzhľadom na posudzovanie princípu dobrej viery pri nadobúdaní vlastníctva, vychádzajúc z okamihu uzavretia kúpnej zmluvy (a v danom prípade počas celej doby užívania predmetu kúpy žalovaným), umožňuje krajskému súdu uvažovať o závere, že okresný súd sa nedostatočne a nesprávne zaoberal otázkou dobrej viery a dobromyseľnosti žalovaného pri uzatváraní kúpnej zmluvy Z., pričom jeho vlastnícke je sponchybované treťou osobou - žalobcom.

Ústavný súd poukazuje (v bode XX Nálezu) na to, že „z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany musí postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t.j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv (čo platí aj pre tento prípad), treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní. K rovnakým záverom došla aj naša predvojnová judikatúra či neskoršia jurisprudencia (rozhodnutie č. XXXXX - „pocívne nadobudnutie nahradzuje len nedostatok vlastníctva predchodcu, nie však ostatné podmienky platnej zmluvy..“, či rozhodnutie č. XXXX alebo A., Š. F. vlastníctva od nevlastníka. Výber z diela a myšlienok. T. : O. edition, 1998, s. 449), ako aj zahraničná právna úprava (napr. čl. XXXX talianskeho B. civile, maďarský občiansky zákonník, 5. P., 2. časť, titul V, kapitola IX, čl. X:XX, alebo komentár k čl. XXX civilného kódexu H. republiky, C. H. T. XXXX, s. XXX, či k § 367 rakúskeho občianskeho práva, J. R., XXXX V., s. XXX, alebo Q., P.: F. teoretické problémy nadobudania od neoprávneného, Právni rozhledy č. 10/2009, s. 344, či „Spôsob, akým vec opustila sféru vplyvu vlastníka, ako kritérium dôležité pre ochranu nadobúdateľa pri nadobúdaní od neoprávneného“, Právni rozhledy č. 4/2016, s. 120n. a pod), preto ústavný súd nevidí dôvod sa k nim opäť neprihlásiť a prevziať ich tak, že ak sťažovateľ pri nadobudnutí nehnuteľností evidovaných v katastri nehnuteľností konal v dobrej viere v konštitutívny akt štátu (v tomto prípade dvojnásobný - opatrenie konkurzného súdu a rozhodnutie o povolení vkladu), mal by požívať ústavnú ochranu.

Obdobnou problematikou sa zaoberal aj Ústavný súd Českej republiky (napr. III. ÚS 415/15 op.) a v ostatnom náleze sp.zn. III. ÚS 247/14 z 28. januára 2016 zhrnul svoju doterajšiu judikatúru s jasným záverom o originárnom spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným nadobúdateľom, ktorému treba poskytnúť ústavnoprávnu ochranu, ak odvodzoval svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností od právneho úkonu, ktorý by bol neskôr posúdený hoci aj absolútne neplatným. Nevyhnutným predpokladom pre tento originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva je dobrá viera nadobúdateľa, ktorú sú všeobecné súdy povinné dôsledne posúdiť s ohľadom na individuálne okolnosti každého prípadu. Potom už zistenie, že osoba bola v dobrej viere, zakladá poskytnutie ochrany jej vlastníckemu právu. Ústavný súd sa domnieva, že toto pravidlo možno použiť aj pre riešenie skutkovo podobných prípadov na území Slovenska, lebo nám dáva rozumný zmysel na usporiadanie celej matérie, pri rovnakom právnom základe (č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení). „

17. V súvislosti s vyššie uvedeným považuje krajský súd ešte poukázať na to, že súd prvej inštancie úplne nesprávne vychádzal pri určení vlastníctva k Z. zo skutočnosti, že evidencia motorových vozidiel v dopravnom inšpektoráte je „evidenciou štátu o vedení vlastníckeho práva v rámci príslušného dopravného inšpektorátu.“ Právnu úpravu evidencie držiteľov, vlastníkov a

prevádzkovateľov motorových vozidiel upravuje zákon o cestnej premávke č. 8/2009 Z.z., resp. zákon č. 106/2018 Z.z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke, podľa ktorých držiteľom vozidla je osoba, na ktorú je vozidlo prihlásené v evidencii vozidiel (vedie ju orgán Policajného zboru alebo príslušného evidenčného orgánu iného štátu) a ktorá je zapísaná v dokladoch vozidla.

18. Poslednou, ale najpodstatnejšou odvolacou námietkou žalovaného, bolo namietané odňatie práva na prednesenie záverečných rečí, a teda nesprávnym procesným postupom súdu znemožniť strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv a nie hmotnoprávných nárokov strán. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihladenia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. Podľa čl. 46 Ústavy SR sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Podľa čl. 48 Ústavy SR má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

19. Ustanovenie §182 C.s.p. ukladá súdu povinnosť (...vzve strany...)- možnosť predniesť záverečnú reč majú strany a ich zástupcovia - ak pojednávanie neodročí, pred jeho skončením vyzvať strany, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci; ak po vyjadrení strán nepovažuje za potrebné vykonať ďalšie dôkazy, uznesením vyhlási dokazovanie za skončené. Žalovaný tvrdí a zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 20.12.2018 vyplýva, že súd prvej inštancie vyzval strany sporu na ďalšie návrhy na dokazovanie; nevyzval strany sporu na záverečné reči v zmysle §182 C.s.p. a pojednávanie odročil po vyhlásení uznesenia o ukončení dokazovania na termín 15.01.2019 len za účelom vyhlásenia rozsudku v zmysle §219 ods. 2 C.s.p..

20. V prejednávanej veci okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Krajskému súdu preto neostávalo iné, ako rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., III., IV. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, aj v súvisiacom výroku o trovách konania.

21. Okresný súd po vrátení veci predvolá strany sporu, umožní im vyjadriť sa k predmetu veci, vykoná dokazovanie podľa ich návrhov, odstráni rozpory vo výpovediach strán, svedkov a aj navzájom, vyhodnotí dôkazy jednotlivo aj v súhrne; opätovne vo veci rozhodne (§391 ods. 3 C.s.p.), s prihladením na vyslovené konštatovanie krajského súdu, najmä v bodoch 13, 15 odôvodnenia tohto zrušujúceho rozhodnutia (§391 ods. 2 C.s.p.); vysporiada sa aj s rozpormi, na ktoré poukázal žalovaný vo svojom odvolaní; svoje rozhodnutie logicky zdôvodní v súlade s §220 C.s.p.; nanovo rozhodne aj o trovách celého (prvostupňového i odvolacieho) konania.

22. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 3 veta druhá C.s.p.). Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).